

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики музичного виховання та диригування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА РОБОТИ З ХОРОМ

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)
за першим (бакалаврським) рівнем

Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “ 31 ”серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика роботи з хором
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладачі	Ярошенко Ірина Володимирівна кандидат мистецтв доцент Серганюк Юрій Миколайович доцент
Контактні телефони викладачів	+380972262329, +380677932032
E-mail викладача	irenka.yaroshenko@gmail.com
Формат дисципліни	Очна форма, заочна форма
Обсяг дисципліни	3 кредити - 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	4 академічні години

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «**Методика роботи з хором**» базується на теорії і практиці професійного музиканта, що забезпечує процес музично-педагогічної освіти бакалаврів, формує їх професійний рівень. Вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та практичні засади хорового мистецтва та методичні прийоми фактичних навиків роботи з хором.

Зміст дисципліни полягає в ознайомленні майбутніх фахівців із методикою роботи з хором, яка розглядає психолого-педагогічних методів практичної вокально-хорової роботи та організаційних форм мистецтва та виховання науково-теоретичними основами диригування, систематизації знань, удосконаленні технічних навиків в курсі практичного диригування, а також формуванні навичок до вивчення навчально-художнього диригування хором. У процесі вивчення і виконання студентами високохудожнього хорового репертуару формується фахові вокально-хорові та художньо-виконавські уміння і навички, але й відбувається становлення самої особистості. Виходячи із сучасного стану і розвитку хорового мистецтва, а також враховуючи програму, слід вважати доцільним вирішення в рамках даного спецкурсу перерахованих завдань.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методики роботи з хором» є:

- 1) вивчення методики роботи із різними видами хорів;
- 2) засвоєння методів та прийомів роботи під час репетицій: ознайомлення з анатомо-фізіологічними особливостями голосового апарату хористів різної вікової категорії;
- 3) оволодіння теоретичними основами хорового виконавства, які охоплюють питання аналізу диригентської партитури;
- 4) засвоєння принципів самостійного опрацювання хорової партитури; узагальнення основ техніки диригування та специфічних засобів хорової музичної виразності.

Тип дисципліни вибіркової підготовки.

Термін навчання: 5 семестр.

Кількість кредитів: 3,0 кредити, загальна кількість годин: 90 (30 – аудиторна робота, 60 – самостійна робота та 10 практичних годин).

Викладацький склад: Ярошенко І.В. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музики та диригування; Серганюк Ю. М. – доцент кафедри методики музичного виховання та диригування.

Методи викладання дисципліни: лекція, розповідь, бесіда, демонстрація, власний показ, повідомлення.

Методи оцінювання: індивідуальне та фронтальне опитування, контрольні роботи.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання навчальної дисципліни «Методика роботи з хором» є засвоєння теоретичних знань та практичної роботи із різними видами хорових колективів; ознайомлення з різноманітними прийомами роботи над чистотою інтонації, мелодичним і гармонічним строем, художнім ансамблем; вміння правильно опрацювати репертуар в залежності від ступеню технічної підготовки хору; теоретичне опанування вокально-хорової техніки.
Основні завдання та цілі вивчення дисципліни «Методика роботи з хором»:

- вивчення дисципліни «Методика роботи з хором»;
  - вивчення методики роботи із різними видами хорів;
  - засвоєння методів та прийомів роботи під час репетицій;
  - ознайомлення з анатомо-фізіологічними особливостями голосового апарату хористів різної вікової категорії;
  - оволодіння теоретичними основами хорового виконавства, які охоплюють питання аналізу диригентських партитур;
  - засвоєння принципів самостійного опрацювання хорової партитури;
  - узагальнення основ техніки диригування та специфічних засобів хорової музичної виразності.
- Успішність досягнення поставленої мети залежить від результативності розв'язання таких завдань:**
- формування умінь самоорганізації творчого потенціалу відповідно до потреб професійної реальності та вимог її вдосконалення;
  - формування професійного менталітету науково-педагогічного працівника музично-педагогічної й мистецької сфери;
  - формування соціально-професійних і міжпредметних компетенцій;
  - формування музично-педагогічного професіоналізму педагога-музиканта, хорового диригента;
  - розвиток здатності до інтелектуальної автономності.

4. Компетентності

Компетенції:

Компетенції соціально-особистісні:

- здатність вдосконалювати свій професійний розвиток;
- здатність володіти прийомами професійного спілкування;
- здатність до системного мислення;
- здатність фахової організації праці;
- здатність володіти вмінням особистісного самовираження і саморозвитку;
- здатність раціонально організовувати свою роботу;
- здатність толерантно аргументувати власну музично-професійну позицію.

Загальнонаукові компетенції:

- базові уявлення про прагнення наукового обґрунтування своїх вмінь і знань, які характеризують загальнонаукову компетентність: знання філософії, психології, педагогіки, культурології, що сприяють розвитку культури особистості, використання їх у професійній і соціальній діяльності;
- базові знання з методики роботи з хором: хорознавство, хорове сольфеджіо, необхідних для виконання дисциплін;
- базові знання з дисциплін, які характеризуються новими навчально-виховними підходами та методами: сольфеджіо, хоровий клас, хорознавство, гармонія, а також інших дисциплін, що передбачені навчальними планами, що допомагають на уроках спецкурсу опанувати свій фах.

Інструментальні компетенції:

- здатність отримувати, аналізувати та систематизувати інформацію з базових питань програмного змісту дисципліни «Методика роботи з хором»;
- знання та спілкування українською мовою;
- здатність ефективно організовувати свій робочий час;
- здатність і вміння використовувати знання та навички для вирішення проблем особистісного розвитку;
- здатність самостійно опрацювати хорові партитури.

Професійні компетенції:

Загально-професійні компетенції:

- базові уявлення про системний підхід до опанування музично-дидактичних матеріалів та застосування методів;
- базові уявлення про методику роботи з хором;
- розуміння дидактичних принципів методики роботи з хором;
- здатність володіти методами, що сприяють вдосконаленню диригента у професійній роботі з хором;
- застосування основних навичок самостійно опрацювати хорові партитури;
- базові уявлення про основні закономірності й сучасні досягнення у методиці роботи з хоровим колективом.

- практичне застосування знань, вмінь до конкретних професійних ситуацій;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність працювати автономно та використовувати знання з іноземної мови.

Спеціалізовано-професійні компетенції:

- застосування професійних знань і навиків самостійно аналізувати, творчо і образно мислити;
- використання професійно-профільованих знань у навчальній практиці, педагогічній та практичній діяльності колективом;
- знання основних засобів та методів у роботі з хоровим колективом і втілення музично-хорових навчальних педагогічну роботу з хором;
- використання професійно-профільованих знань та навичок при навчанні педагогів музикантів;
- використання вмінь аргументувати знання з методики роботи з хором в процесі викладання професійно-педагогічної діяльності;
- оперувати практичними навичками і знаннями з дисципліни «Методика роботи з хором» у взаємодії з хоровими колективами;
- здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва, використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва;
- здатність стисло викладати власні судження та відтворювати їх аргументовано і грамотно у письмовій формі, самостійно опрацьовувати науково-методичну та музикознавчу літературу та застосовувати їх у педагогічній діяльності;
- володіння основними психолого- педагогічними комунікативними аспектами, що сприяють ефективній педагогічній діяльності дитячого колективу;
- здатність будувати індивідуальну освітню траєкторію в системі безперервної педагогічної освіти, використовувати сучасні технології психолого-педагогічного діагностування в галузі педагогіки мистецтва та музичного мистецтва;
- здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва, використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва;
- здатність до оволодіння новими знаннями в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні технології в навчальному процесі; демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, знання принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичними процесами;
- здатність організувати освітній процес на засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та інтегративного підходів, до розуміння основних проблем сучасної мистецької освіти й виконавства в Україні та здійснювати удосконалення освітнього процесу в спеціалізованих закладах мистецької освіти.

4. Результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у результаті вивчення дисципліни «Методики роботи з хором» повинні:

знати:

- методичні основи роботи з хором;
- методику роботи з дитячим хоровим колективом;
- методи роботи над хоровою партитурою різної складності, всіх жанрів та стилів;
- правильно інтерпретувати хорові твори всіх форм;
- теоретичні засади практичної роботи з хоровими колективами.

вміти:

- реалізувати теоретичні знання і вміння під час роботи з хоровим колективом;
- професійно складати план репетиційної роботи з хором;
- аналізувати хорову партитуру;
- вміло інтерпретувати хорові полотна;
- узагальнювати окремі положення в роботі методом порівняльного аналізу;
  - практично виконувати всі види диригентської та хормейстерської роботи.

володіти:

- володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
- виконавською культурою, артистизмом, технічною майстерністю;
- володіння інструментом на фаховому рівні під час виконавської діяльності;
- класифікацією фактурних особливостей хорового твору;
- знаннями в області вокально-хорової майстерності; - поняттями вокально-хорової партитури;
- теситури, динаміки, діапазону; - методами аналізу хорової партитури;
- технічними прийомами хорового аранжування; - сучасними методами аналізу хорової партитури;
- музичними стилями, жанрами, манерами вокально-хорового виконавства; - професійно-профільними методами аналізу хорової партитури;
- навчальній практиці з хоровим колективом;
- володіти методами вдосконалення диригента у роботі з хоровим колективом;
- сучасними методичними досягненнями у методиці роботи з хоровим колективом;
- професійними знаннями і навиками самостійно аналізувати, творчо і образно мислити;
- здатністю самостійно опрацьовувати хорові партитури;
- методами роботи з хоровим колективом;
- музично-хоровими навичками у навчально-педагогічній роботі з хором;
- вмінням використовувати знання, уміння і навички зі спеціалізованих професійних дисциплін в практичних завдань під час проходження практик;
- здатністю застосовувати на практиці методичні принципи для засвоєння музичних дисциплін, зокладності навчання; новітні явища в музичному мистецтві в єдності традицій і новаторства;
- знаннями специфіки хорового колективу: вікових особливостей і вокально-технічних можливостей складів; елементів вокально-хорової техніки, сутності, структуру й особливості вокально-хорової роботи з хором колективом необхідному для володіння ними в обраній професії.

6. Організація навчання курсу						
Обсяг курсу						
Вид заняття			Загальна кількість годин			
лекції			20 академічних годин			
практичні заняття			10 академічних годин			
самостійна робота			60 академічних годин			
Ознаки курсу						
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий			
V	014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	3	Вибірковий			
Тематика курсу						
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін вико- нання	
Змістовий модуль 1. Специфіка хорового виконавства, його мета і завдання.						
Тема 1. Основні педагогічні та виконавські принципи в роботі з хоровим колективом	Лекція	3, 11, 2, 14, 15, 13, 14, 16	Денна 2 год. Заочна 0,5 год.	2	1-2 тиж.	
Основні засади у постановці диригентського апарату	Практичне заняття	4, 16, 3, 12, 14, 15	Денна 2 год. Заочна 0,5 год.			
М. Колесса – диригент	Самостійна робота	1, 5, 8, 11, 2, 16, 8	Денна 7 год. Заочна 8,5 год.			
Тема 2. Постановка диригентського апарату та її вплив на художню діяльність диригента	Лекція	6, 13, 14, 5, 8, 9	Денна 1 год. Заочна 1 год.	2	3 тиж.	
Специфіка хорового виконавства, його мета і завдання	Практичне заняття	5, 3, 12, 7, 15, 19	Денна 1 год. Заочна 0,5 год.			
Поняття про міоеластичну та нейромоторну теорію функціонування голосового апарату	Самостійна робота	13, 14, 5, 8, 12	Денна 6 год. Заочна 5 год.			
Тема 3. Проблема стилю в хоровому виконавстві	Лекція	6, 4, 15, 2, 3, 5	Денна 2 год. Заочна 1 год.	2	4 тиж.	
Майстерність як універсальна проблема музично-виконавського мистецтва	Практичне заняття	18, 2, 5, 12, 19	Денна 1 год. Заочна 0,5 год.			
Прийоми вироблення єдиної манери звукоутворення, робота над звуком і дикцією	Самостійна робота	5, 10, 12, 18, 19, 1	Денна 5 год. Заочна 6,5 год.			
Тема 4. Методика формування вокально- хорових навиків у хорах	Лекція	3, 17, 4, 16, 18	Денна 2 год. Заочна 0,5 год.	2	5 тиж.	

Формування мануальної техніки студентів як визначальна педагогічна проблема	Практичне заняття	5, 17, 8, 10, 2, 13	Заочна 0,5 год.		
Вокально-інтонаційна основа ансамблю	Самостійна робота	19, 5, 2, 9, 15	Денна 7 год. Заочна 8 год.		
Тема 5. Основні принципи та методика роботи над інтонацією та строем	Лекція	7, 13, 18, 9	Денна 1 год. Заочна 1 год.	2	6 тиж.
Виконавський стиль	Практичне заняття	5, 13, 18, 19, 4	Денна 1 год.		
Дитяче хорове виконавство	Самостійна робота	5, 4, 11, 17, 19	Денна 10 год. Заочна 11 год.		
Контрольна робота	Практичне заняття		Денна 2 год. Заочна 2 год.	15	7 тиж.
Змістовий модуль 2. Планування репетиційної та концертної діяльності хор.колективу.					
Тема 6. Психологія диригування та питання творчої взаємодії диригента з хором колективом	Лекція	14, 1, 5, 18, 8, 2	Денна 2 год. Заочна 0,5 год.	2	8 тиж.
Планування репетиційної, навчальної та концертної діяльності хорового колективу	Практичне заняття	2, 16, 18, 5, 19	Денна 0, 5 год.		
Системи та методики музичного виховання Е. Жак-Далькроза, К.Орфа, З.Кодаї, Д.Кабалевського, Д.Огороднова та ін.	Самостійна робота	4, 14, 1, 18, 5	Денна 6 год. Заочна 8,5 год.		
Тема 7. Музично-хорове виховання дітей в Україні в ХХ ст. Педагогічна спадщина М. Леонтовича. Методи В. Верховинця, К. Стеценка	Лекція	1, 5, 17, 6	Денна 2 год. Заочна 0,5 год.	2	9 тиж.
Оволодіння теоретичними основами хорового виконавства, які охоплюють питання аналізу диригентських прийомів	Практичне заняття	5, 6, 14, 17, 18	Заочна 0,5 год.		
Методика проведення репетицій в дитячому хорі. Робота над піснею. Основні методичні напрямки у навчанні дітей співу на сучасному етапі	Самостійна робота	6, 12, 8, 9, 15	Денна 4 год. Заочна 9 год.		
Тема 8. Роль і значення вокально – хорових вправ у роботі хорових колективів. Різновиди хорового ансамблю	Лекція	3, 16, 4, 17, 8	Денна 3 год. Заочна 0,5 год.	2	10-11 тиж.
Позашкільні форми музичного виховання. Відомі дитячі хорові	Практичне заняття	7, 3, 4, 16, 8	Заочна 0,5 год.		

колективи України, конкурси і фестивалі					
Художнє керівництво хоровим колективом та загальні основи арт-менеджменту	Самостійна робота	3, 16, 7, 4, 8, 10	Денна 5 год. Заочна 6 год.		
Тема 9. Роль нюансів і фразування в розкритті змісті хорового твору. Їх взаємозв'язок зі стилем, формою і темпом твору	Лекція	5, 17, 9, 4	Денна 2 год. Заочна 0,5 год.	2	12 тиж.
Різновиди хорового ансамблю	Практичне заняття	6, 12, 17, 4, 5	Денна 0,5 год.		
Диригентська етика. Психолого-педагогічні аспекти роботи хормейстера	Самостійна робота	3, 6, 4, 8, 17, 13	Денна 7 год. Заочна 8,5 год.		
Тема 10. Концертна діяльність хорового колективу. Музиканти – виконавці та публіка	Лекція	12, 17, 4, 5	Денна 2 год. Заочна 1 год.	1	13 тиж.
Основні етапи засвоєння партитури диригентом	Практичне заняття	3, 16, 7, 4, 8, 10	Заочна 0,5 год.		
Аналіз твору, що вивчається	Самостійна робота	7, 3, 4, 16, 8	Денна 1 год. Заочна 3,5 год.		
Тема 11. Інформаційні технології у підготовці спеціаліста-диригента	Лекція	3, 16, 4, 17, 8	Денна 2 год. Заочна 1 год.		
Робота над образним мисленням	Практичне заняття	5, 17, 9, 4	Заочна 0,5 год.	1	14 тиж.
Загальний план художнього виконання: агогик динаміка, фразування, темброва виразність	Самостійна робота	6, 12, 17, 4, 5	Денна 1 год. Заочна 5,5 год.		
Контрольна робота	Практичне заняття		Денна 2 год. Заочна 2 год.	15	15 тиж.
7. Система оцінювання курсу					

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Максимальна кількість отриманих балів – 100, з яких 50 балів – це максимальний результат. 50 балів розподіляються за проміжне оцінювання (індивідуальні завдання, контрольні роботи). Написання контрольної роботи є вимогою одного із лекційних занять. Умови допуску до контролю. Студент допускається до іспиту у випадку здачі поточного контролю індивідуально написання контрольної роботи. Практичне заняття №1-2 бали. Опрацювати наукову літературу для написання реферату та зробити огляд з історії та методики хорової музики та постановки диригентського ансамблю та діяльність диригента. Практичне заняття № 2 - 2 бали. Визначити проблему стилю у хоровому виконавстві. Практичне заняття № 3 - 2 бали. Проаналізувати роботу над формуванням вокально-хорового ансамблю. Практичне заняття № 4 - 2 бали. Визначити основну методику роботи над інтонацією в хорі. Практичне заняття № 5 -11 - 12 балів. Здійснити аналіз методики роботи над строем у хорі. Вимоги до іспиту: 1. Написання реферату з обраної теми – 10 балів. 2. Колоквіум з теми: «Хорове виконавство: історія та методи роботи з хором»; знати та аналізувати українські хорові колективи та діяльність відомих диригентів України; знати та аналізувати українські хорові колективи та розвиток співацько-хорових навичок; вміти аналізувати характерні особливості розвитку хорового виконавства; вміти самостійно опрацювати хорову партитуру – 40 балів.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Контрольна робота складається з 4 варіантів, де студентові потрібно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання основних положень для вивчення методики роботи із різними видами хорів; - засвоєння методів та прийомів роботи під час репетицій; - визначити і ознайомитися з анатомо-фізіологічними особливостями голосового апарату певної вікової категорії; - вміти оволодіти теоретичними основами хорового виконавства, які охоплюють методику диригентських прийомів; - засвоєння принципів самостійного опрацювання хорової партитури; - вміти аналізувати узагальнення основ техніки диригування та специфічних засобів виразності. <p>Основою для визначення оцінки студента служить:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання та вивчення методики роботи із різними видами хорів; - засвоєння методів та прийомів роботи під час репетицій; - ознайомлення з анатомо-фізіологічними особливостями голосового апарату хористів певної категорії; - оволодіння теоретичними основами хорового виконавства, які охоплюють питання аналізу партитури та прийомів; - засвоєння принципів самостійного опрацювання хорової партитури; - узагальнення основ техніки диригування та специфічних засобів хорової музичної виразності; - характеристика напрямків творчої діяльності митців України.
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст загальнотеоретичних дисциплін, які допоможуть закріпити вивчений та досліджений матеріал; - європейські традиції в українському хоровому мистецтві, а зокрема, в методиці роботи з хором; - про системний підхід до опанування музично-дидактичних матеріалів та їх застосування; - про закономірності виникнення сучасних диригентсько-хорових технік у розвитку українського хорового мистецтва та традицій.

вміти:

- аргументувати знання з методики работ из хором в процесі викладання «Музична педагогіка і виховання»;
- розвивати кращі традиції виконавських шкіл, вести диригентсько-хорову діяльність, орієнтуватись та аналізувати музичні стилі та жанри;
- володіти вміннями та навичками самостійного опрацювання науково-методичної літератури;
- застосувати в практичній діяльності набуті навички та вміння;
- аргументувати власну музично-професійну позицію стосовно дидактичних принципів роботи з хором;
- оперувати практичними знаннями із методики роботи з хором у концертному виконанні колективом.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит у 5 семестрі.

Засоби діагностики успішності навчання:

Максимальний бал за всі контрольні	50	50
Максимальний бал за іспит	50	50
Підсумкова оцінка	100	100

8. Політика курсу

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика роботи з хором» складена відповідно до вимог професійної програми підготовки бакалавра напряму підготовки «Музичне мистецтво».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методика роботи з хоровим колективом.

Міждисциплінарні зв'язки:

Сучасний етап мистецької освіти характеризується пошуками нових підходів до навчально-виховних завдань підготовки нової генерації виконавських кадрів. Навчальна дисципліна «Методика роботи з хором» закріплює знання з переліку спеціальних дисциплін, таких як: диригування, хорове сольфеджіо, хоровий клас, хорознавство та інші дисципліни, що передбачені навчальним планом при підготовці майбутнього спеціаліста, оволодіння студентами на уроках спецкурсу якнайкраще опанувати свій фах.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Специфіка хорового виконавства, його мета і завдання.
2. Планування репетиційної, навчальної та концертної діяльності хорового колективу.

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика роботи з хором» є підготовка висококваліфікованих фахівців, які вільно орієнтувалися в теоретичних та практичних вокально-хорових навиках, а зокрема опанували диригентське мистецтво у роботі з хоровим колективом.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика роботи з хором» є: - вивчення студентами різних видів хорів;

- засвоєння методів та прийомів роботи під час репетицій;
- ознайомлення з анатомо-фізіологічними особливостями голосового апарату хористів різної вікової категорії;
- оволодіння теоретичними основами хорового виконавства, які охоплюють питання аналізу диригентської партитури;
- засвоєння принципів самостійного опрацювання хорової партитури;

- узагальнення основ техніки диригування та специфічних засобів хорової музичної виразності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин (30 – аудиторна робота, 60 – самостійна робота та 10 – практичних годин) 3 кредити ЄКТС.

9. Рекомендована література до курсу

Базова

1. Бенч О. Г. Павло Муравський. Феномен одного життя. К.: Дніпро, 2008. 600 с.
2. Величко Г. Г. Хорознавство. Івано-Франківськ, 2010. 224 с.
3. Величко Г. Г. Формування особистості диригента – виконавця в процесі спільної творчої діяльності в хорі. Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2011. 125 с.
4. Вуд Г. О дирижировании. М. : Музыка, 1958. 103 с.
5. Долчук Р. Хорове аранжування / Навчальний посібник. Ів.- Франківськ, 2008. 383 с.
6. Доронюк В.Д., Зваричук Ж.Й. Шкільне хорознавство. Навчальний посібник. Ів.-Франківськ, 2008. 33 с.
7. Доронюк В.Д. Курс техніки диригування. Навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2004. 292 с.
8. Доронюк В.Д. Методика викладання диригування. Навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2005. 32 с.
9. Доронюк В., Сливоцький М. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики / Навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2007. 307 с.
10. Доронюк В.Д. Музична етнопедагогіка. Навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2009. 535 с.
11. Доронюк В.Д., Серганюк Л.І., Серганюк Ю.М. Диригент шкільного хору. Навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2010. 513 с.
12. Колесса М. Основи техніки диригування. К.: Музична Україна, 1973. С. 25.
13. Малько Н. Основи техніки диригування. Л. : Музыка, 1965. С. 11.
14. Мусін І. Техніка диригування. Л. : Музыка, 1967. С. 23.
15. Пігров К. Керування хором. К. : Музична Україна, 1956. С. 32.
16. Птиця К. Нариси з техніки керування хором. М. : Музвидав, 1948. С. 46.
17. Савчук В.Я. Пісенний світ школяра. Івано-Франківськ, 2007. 109 с.
18. Савчук В. Я. Пісенний світ школяра. Вип. 2. Івано-Франківськ, 2008. 180 с.
19. Стецик О.С. Короткий курс диригування. Навчальний посібник для слухачів регентсько-дяківських курсів. Івано-Франківськ, 2000. 64 с.
20. Серганюк Л.І. Методика аналізу хорових творів. Навчально – методичний посібник. Івано –Франківськ, 2010. 136 с.
21. Хлебникова Л.О. Методика хорового співу в початковій школі: Метод. посіб. Тернопіль : Навчальна думка, 2010. 136 с.
22. Ярошенко І. В. Формування образного мислення диригента: методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2010. 40 с.
23. Ярошенко І. В. Інтерпретаційна система у формуванні художньо-виконавської майстерності диригента: методичні рекомендації. К. : Білий Тигр, 2015. 40 с.
24. Ярошенко І. В., Серганюк Ю. Концептуальні особливості методики роботи з хором: Навч. посіб. К.: Білий Тигр», 2020. 100 с.

Допоміжна

1. Андреева Л. Методика викладання хорового диригування. М. : Музыка, 1969. С. 19.
2. Багриновський М. Хорознавство і керування хором. К.: Вище училище воєнних диригентів, 1947. С. 16.
3. Багриновский М.М. Дирижёрская техника рук. М.: ВУВД, 1947. С. 16.
4. Білоус В. П. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності: Автореф. дис. канд. пед. наук. К., 2005. 17.00.03 / НМАУ ім. П.І. Чайковського. К., 2005. 20 с.
5. Білоус В. П. Темперамент та індивідуальний стиль діяльності музиканта-інструменталіста. Науковий збірник «Музичний стиль: теорія, історія, сучасність». П.І. Чайковського. Вип. 38: Музичний стиль: теорія, історія, сучасність. Збірка статей. К., 2004. С. 255 - 266.
6. Білявський Ч. Засвоєння сучасної музичної мови в хорі. Методичні рекомендації. К. : Муз. Україна, 1997. 10 с.
7. Биринская Б. Вопросы вокально-хорового развития школьников, интонация и строй Л. : Музыка, 1970. 10 с.
8. Болгарський А., Сагайдак Г. Практична робота з хором. Методичні рекомендації. К. : Муз. Україна, 1997. 10 с.
9. Вуд Г. О дирижировании. М.: Музыка, 1958. 103 с.

10. Дехант Г. Дирижирование, теория и практика музыкальной интерпретации. Н.Новгород : Деком, 2007. С. 158.
11. Гинзбург Л. М. Дирижерское исполнительство. Практика, история, эстетика. М., 1975. 631 с.
12. Дмитревський Г. Хорознавство і керування хором. К.: Держвидав, 1961. С. 45.
13. Евгений Светланов: дирижёр, композитор, пианист / сост. Лукьяненко П.В. М. : Музыка, 1987. 158 с.
14. Ержемский Г.Л. Дирижёр XXI века. Психолингвистика профессии. СПб. : Деан, 2007. 240 с.
15. Ержемский Г.Л. Закономерности и парадоксы дирижирования. СПб.: 1993. 263 с.
16. Ержемский Г.Л. Психология дирижирования. М.: Музыка, 1988. 79 с.
17. Жаров В.А. Из истории дирижирования в России // в помощь военному дирижеру, вып.19. М.: ВДФ, 1998. С. 10-11.
18. Єгоров О. Теорія і практика роботи з хором. К.: Держвидав, 1961. С.43.
19. Иванов-Радкевич Н. П. Пособие для начинающих дирижеров. М: Музыка, 1972. С. 119.
20. Иванов-Радкевич Н. П. О воспитании дирижера. М.: Музыка, 1973. 76 с.
21. Казачков С. Диригентський апарат і його постановка. М.:Музыка, 1972. С.46.
22. Калугіна Н. Основы методики работы с русским народным хором. Музыка, 1969. С. 35.
23. Кан Э. Элементы дирижирования. Ленинград: Музыка, 1980. С. 51.
24. Канерштейн М.М. Вопросы дирижирования. М., 1972. 255 с.
25. Кондрашин К. П. Мир дирижера. Технология вдохновения. Л.: Музыка, 1976. 191 с.
26. Кондрашин К. П. О дирижёрском искусстве. Л., М.: Сов. композитор, 1970. 151 с.
27. Корихалова Н.П. Интерпретация музыки. Л.: Музыка, 1979. 208 с.
28. Лебрехт Н. Маэстро миф. Великие дирижёры в схватке за власть. М.: 2007. 446 с.
29. Коломієць О. Хорознавство. К.: Либідь, 2001. С.45.
30. Лашенко А. П. З історії кийівської хорової школи. К.: Муз. Укр., 2007. С. 36.
31. Леонтович М. Д. Практичний курс навчання співу у середніх школах України. К.: Муз. Укр., 1989. С. 10-11.
32. Максимов С. Хоровий спів у школі. Л.: Учпедвидав, 1961. С. 32.
33. Мархлевський А. Практичні основи роботи в хоровому класі. К.: Муз. Укр., 1986. С. 16.
34. Малько Н. А. Основы техники дирижирования. М.: Музыка, 1965. 217 с.
35. Малько Н. А. Рахманинов-дирижёр / Воспоминания о Рахманинове; ред. З. Апетян. Т. 2. М. : Музыка, 1987. С. 10-11.
36. Маталаев Л. Н. Основы дирижёрской техники. М.: Советский композитор, 1986. 207 с.
37. Мильштейн Я.И. Вопросы теории и истории исполнительства. М. : Сов. композитор, 1983. 261 с.
38. Мусин И. А. Язык дирижерского жеста. М. : Музыка, 2006. 231 с.
39. Мусин И. А. Музичне виховання в школі. Вип. 1-12. М.: 1973. С. 23.
40. Мусин И. А. Музыка в школі. К.: Музична Україна, 1976. С. 16.
41. Мюнш Ш. Я дирижер. М.: Музыка, 1982. -63 с.
42. Назайкинский Е.В. О психологии музыкального восприятия. М., 1972. 383 с.
43. Ольхов К. Питання теорії диригентської техніки та навчання хорових диригентів. Л. : Музыка, 1979. С. 10-11.
44. Остроменський В. Сприйняття музики як педагогічна проблема. К.: Музична Україна, 1975. С. 46.
45. Падалко Л. Виховання ансамблю в хорі. К.: Мист., 1969. С. 33.
46. Пазовський А. Записки диригента. М. : Російський композитор, 1969. С. 19.
47. Раввінов А. Питання диригентської майстерності. К. : Музична Україна, 1980. С. 38.
48. Раввінов А. Методика хорового співу в школі. К.: Муз. Укр., 1977. С. 16.
49. Разумний І. Посібник з хорового диригування. К.: Музична Україна, 1968. С. 52.
50. Рождественский Г. Н. Работа с детским хором. Сборник статей. М.: Музыка, 1981. С. 59.
51. Рождественский Г.Н. Дирижерская аппликатура. Л. : Музыка, 1974. 102 с.
52. Сивизьянов А.С. Дирижерское выражение музыкальных элементов и стилей. Шадринск, 1997. 372 с.
53. Скребков С. С. Художественные принципы музыкальных стилей. М.: Музыка, 1973. 448 с.
54. Соколов В. Работа з хором. М. : Музыка, 1967. С. 45.
55. Струве Г. Школьный хор. М. : Просвещение, 1981. С. 34.
56. Спосібін І. Музична форма. М. : Музыка, 1972. С. 31.
57. Федоров М. В. К вопросу о дирижерском наследии С.В. Рахманинова. Вестник Московского университета культуры и искусств. М., 2009. № 3. С. 243-246.
58. Федоров М.В. Развитие дирижерского искусства XX века важнейший этап в системе подготовки дирижеров России конца XIX - начала XX столетий. Сборник научных статей адъюнктов. М.: ВУ., 2008. № 16, ч. 1. С. 10-11.

59. Федоров М. В. Развитие дирижерского искусства в XIX веке. Оркестр. М., 2007. № 4. С. 19-24.
60. Федоров М. В. Управление совместным звучанием от начала музыкального исполнительства до XV в. М., 2009. № 1-2. С. 24 - 27.
61. Хайкин Б. Е. Беседы о дирижерском ремесле. Статьи. М.: Сов. композитор, 1984. 239 с.
62. Чистяков В. В. Из истории дирижирования. Дирижёры Германии и России (XVIII - середина XX веков). М., 1998. 240 с.
63. Чистяков В. В. Психологические особенности личности будущих дирижеров оркестров. Дисс. на соискание степени канд. психол. наук. М., 1995. 245 с.
64. Чистяков В. В. Психология дирижерского образования и исполнительства. М., 2002. 336 с.
65. Чистяков В. В. Психология дирижерской деятельности. М., 2006. 336 с.
66. Яковлев В. В. Рахманинов-дирижер. Избранные труды о музыке. Т. 2. М., 1971. С. 372 – 390.

Викладачі: Ярошенко І. В., Серганюк Ю. М.